

[Inger Merete Nordentoft.]

Forudsætningen for det Lovforslag, som lige er vedtaget af Tinget, om de tysksprogede Skoler. Vi vil være meget ængstelige for at se en lang Række nye tysksprogede Skoler vokse op i Sønderjylland, fordi der nu faas saa stort et Tilskud til de private Skoler, som denne Lov vil give. Vi mener derfor, at det havde været rigtigt at indføre en Karenstid; dels kunde Folkeskolelovens Byggeri være blevet gennemført i Løbet af disse 5 Aar, dels vilde det Forsøgsarbejde, man i Øjeblikket sætter i Gang i den øvrige Verden, ogsaa have slaaet Rod i den danske Folkeskole, dels vilde Forholdene i Sønderjylland være blevet afklaret. Vi udtaler den allerstørste Ængstelse for den Indflydelse, den Form, som Lovforslaget i Øjeblikket har, skal kunne faa paa Skoleforholdene i Sønderjylland.

Vi har strakt os meget vidt, for at der kunde opnaas Enighed i Udvalget, og vort Ændringsforslag er uhyre moderat. Vi foreslaar, at alle eksisterende Friskoler skal have det store Tilskud, som Loven vil give Friskolerne, men at de Friskoler, der ikke er i Gang i Øjeblikket, kun skal have Halvdelen af den af Kommunerne udredede Sum i de første 5 Aar, Statstilskuddet ydes, og derefter de $\frac{2}{3}$, som de øvrige Friskoler efter Loven vil faa med det samme. Selv Halvdelen af den Sum, Kommunerne udreder, betyder en væsentlig Forbedring for de nyoprettede Friskoler. Man kan derfor ikke sige, at vi rammer de nyoprettede Skoler og gør det vanskeligere at oprette nye Skoler. Med de nuværende Tilskud er det vanskeligt at oprette nye Friskoler, og dog arbejder man rundt omkring paa at faa dem oprettet. Efter vort Forslag vil de faa en væsentlig Forbedring sammenlignet med Forholdene i Øjeblikket. At det ikke er urimelige Kaar, vi byder dem, ses bedst af, at de Tal, vi har valgt, er de samme, som Departementschef Barfod og Kontorchef Fru Torkild-Hansen har foreslaaet i den Betænkning, som Kommissionen for Friskoler har afgivet. Vi ved, at baade Departementschefen og Kontorchefen omfatter den danske Friskole med den største Sympati og varmeste Interesse, og vi kan derfor ikke se andet, end at vi ved at vælge de af dem foreslaaede Summer maa have ydet de nyoprettede Friskoler fuld Anerkendelse og den Hjælp, som de har Krav paa. Jeg vil derfor indtrængende henstille, at man af Hensyn til Forholdene paa Skolevæsenets Omraade i hele Landet og ikke mindst i Sønderjylland stemmer for vort Ændringsforslag.

I øvrigt skal jeg oplyse, at det er en Fejltagelse, naar der staaer, vi ikke har tiltraadt Ændringsforslag Nr. 6. Vi finder, det er rigtigt, at der bliver lagt et Loft over det Tilskud, som den enkelte Skole kan faa. Vi havde dog ønsket, at de Indskrænkninger, der gennem denne Paragraf gives, havde været stærkere. Vi finder heller ikke, at der er tilstrækkelig Garanti for, at den i Ændringsforslaget til § 23 nævnte Sum kan blive overholdt, og for at den kan hindre Oprettelsen af saadanne Friskoler, der intet har med Friskoletanken at gøre, men udelukkende med den nationale Kamp i Sønderjylland, eller har at gøre med Kommuner eller Forældre, som i Virkeligheden vil misbruge denne Lov. Det sidste er vi klar over vil blive Enkelttilfælde, men ogsaa disse enkelte Tilfælde mener vi, der bør tages Hensyn til.

Jeg skal derfor endnu en Gang opfordre det høje Ting til at stemme for vort Ændringsforslag, der, som den ærede Ordfører udtalte, i Virkeligheden har mødt megen Velvilje baade i Udvalget og i Friskolekredse.

Hauberg: Vi beklager, at det i Udvalget ikke lykkedes os at faa Bestemmelsen om Forsømmelser paa Grund af erhvervsmæssigt Arbejde i Loven om den offentlige Skole overført til Friskolen, og ligeledes beklager vi, at det heller ikke lykkedes os at faa gennemført Bestemmelser, hvorefter Friskolerne skulde aflægge Regnskab for de Laan og Tilskud, det offentlige yder dem. Men da vi har faaet indført en Bestemmelse om, at Loven kommer til Revision om 5 Aar, haaber vi, at vi til den Tid kan komme igennem med de to Ønsker; vi havde, paa Forsømmelsernes og Regnskabet Omraade, og det tror jeg næsten vi kan gaa ud fra, idet det vist maa erkendes, at der fra saa godt som alle Sider i Udvalget er givet Udtryk for, at man i og for sig ikke har noget imod disse Bestemmelser, ja, jeg kan vel gaa saa vidt som til at sige, at man fandt dem i Virkeligheden rimelige; men vi har ikke den nødvendige Magt til at gennemføre dem, og saa maa man i nogen Maade resignere, hvilket vi har gjort.

Angaaende Bestemmelserne om Tilskuddene var vi bange for, at Tilskuddene var af en saadan Art, at man efter Lovforslaget, som det forelaa, risikerede, der kunde oprettes Friskoler, uden at man fik nogen Sikkerhed for, at den Forældrereds, der sluttede op om Friskolen, overhovedet kom til at betale noget Bidrag. Det var i Virke-